Jaarverslag 2009
IPIS vzw

Foto voorblad (boven): VTTV-Omsk-2009, VIII Exhibition of Military and Equipment, Technologies and Armament (2-6 June 2009) (Foto: P.Danssaert/IPIS)

Foto voorblad (midden): Ontvangst van Chinese officieren bij MONUC in Kavumu DRCongo (Foto: R. Custers/IPIS)

Foto voorblad (onder): Een zelf geknutselde zeefmachine van een mineralenhandelaar in Oost-Congo (Foto: S. Spittaels/IPIS)

Contents

Raad van Bestuur 4
Woord van de voorzitter 5
Ten geleide 7
Missie 8
Visie 8
Onderzoeksmethode 9
Activiteitenverslag
- Mapping expertise 10
- Expertise capaciteitsversterking 17
- Thema natuurlijke rijkdommen 21
- Thema wapenhandel/veiligheid 27
- Thema maatschappelijk verantwoord ondernemen 32
- IPIS Briefing 33
- Website 34
- Bibliotheek 35

IPIS in de pers 36
Financiën 37
Opdrachten 2004-2008 38
IPIS team 40

Raad van Bestuur

De mandaten binnen de Raad van Bestuur zijn onbezoldigd. De Raad bestond op 31 december 2009 uit:

Voorzitter

- **Wivina Demeester-De Meyer: voormalig Minister in de Federale en Vlaamse Regering, bestuurder van VZW's en vennootschappen**

Secretaris

- **Willy Laes: adjunct-directeur Atheneum van Keerbergen, voormalig voorzitter Amnesty International Europese Associatie**

Penningmeester

- **Emiel Vervliet: docent Sociale School Heverlee, voormalig voorzitter Coprogram**

Leden

- **Jo Hanssens: voorzitter Pax Christi Vlaanderen**
- **Anne Vansteelandt: voormalig algemeen secretaris Pax Christi Vlaanderen**
- **Dirk Timmermans: wnd. directeur stedelijke school Groensport, Secretaris vzw Vredescentrum van de provincie en de stad Antwerpen**
- **Yvan Vanden Berghe: emeritus gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen**
- **Annemie Neyts-Uyttebroeck, Minister van Staat, Europees Parlementslid, Voorzitter Europese Liberale Partij (ELDR), gewezen Minister in de Federale en Brusselse Regering.**

Woord van de voorzitter

Antwerpen, maart 2010

2009 was een erg internationaal jaar voor IPIS. Vanaf de maand april zijn we bijna onafgebroken in Sub-Sahara Afrika 'op het terrein' aanwezig geweest. Zes van onze onderzoekers zijn in totaal 14 keer afgereisd naar het subcontinent. Ze hebben er onderzoeksmissies uitgevoerd die varieerden van 10 dagen tot 8 weken. Het resultaat van al dat reizen en onderzoekswerk is een reeks van publicaties die mag gezien worden. Niet minder dan 18 onderzoeksprojecten werden afgewerkt of opgestart in de loop van het voorbije jaar.

Er waren onder onze opdrachtgevers en financiers in 2009 ook opvallend veel buitenlandse en internationale organisaties. Verhoudingsgewijs heeft IPIS ongeveer evenveel onderzoeksprojecten uitgevoerd voor buitenlandse opdrachtgevers als voor Belgische.

Door gebruik te maken van onze mappingexpertise werd een nieuwe studie naar conflictmotieven van gewapende groepen afgewerkt rond de Centraal-Afrikaanse Republiek en een nieuwe opdracht voorbereid rond de Congolese Orientale provincie, beide in het kader van de werking van het internationale Fatal Transactions ngo-consortium. De opgebouwde ervaring m.b.t. deze onderzoeksmethodologie, ontwikkeld met Belgische en Europese financiering, trok ook de aandacht van enkele internationale organisaties, wat resulteerde in de uitvoering van twee gerelateerde onderzoeksopdrachten: de opmaak van een kaart van gemilitariseerde mijnsites in de Kivu's voor de Britse Ontwikkelingssamenwerking (DFID) en een technische studie over de wisselwerking tussen conflict en omgeving in de Democratische Republiek Congo (DRC) voor het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP).

In de loop van 2008 en 2009 heeft IPIS ook methodologische expertise opgebouwd m.b.t. de capaciteitsversterking van lokale (onderzoeks)organisaties. Sinds twee jaar betrekken we sommige van onze lokale partners intensief bij dit werk en geven we hen vorming. In het kader van drie verschillende projecten werden vorig jaar op die manier een aantal Congolese en Centraal-Afrikaanse organisaties begeleid bij de opvolging van een reeks dossiers rond de exploitatie van mineralen en andere natuurlijke rijkdommen. De lokale organisaties werden getraind op vraag van een aantal ngo's uit binnen- en buitenland.

IPIS werkte ook een reeks klassieke publicaties af in het kader van onze drie kernthema's. Met betrekking tot ons onderzoek naar natuurlijke rijkdommen werden specifieke opdrachten afgerond voor Amnesty International en Broederlijk Delen. In opvolging van meer algemene vragen naar informatie binnen enkele overlegplatformen waaraan IPIS deelneemt, hebben onze onderzoekers een rapport rond de impact van de financiële crisis gepubliceerd, alsook een lijvige achtergrondstudie rond Afrika's natuurlijke rijkdommen.

Op het vlak van wapenhandel heeft IPIS, conform een lange traditie, opnieuw heel wat onderzoeksmateriaal geleverd aan een aantal grote internationale ngo's ter ondersteuning van hun campagneactiviteiten. Oxfam USA en Amnesty International waren de belangrijkste afnemers van IPIS-informatie met betrekking tot wapentrafiek via Zimbabwe en leveringen aan strijdende partijen in de bezette Palestijnse gebieden. Nog binnen dit thema deed de Dienst Wapenhandel van het Vlaamse Gewest via de Universiteit Antwerpen (UA) een beroep op IPIS voor een vergelijkende juridische studie. Tussen het gemandateerde onderzoekswerk door, bracht IPIS op eigen houtje en onder grote belangstelling ook enkele markante feiten aan het licht rond een Noord-Koreaanse wapenvlucht.

Binnen het onderzoeksthema MVO ten slotte, werkte IPIS in 2009 een onderzoek af naar de beleidspraktijk van FINEXPO en de Delcrederedienst in opdracht van de koepels van de Vlaamse en Waalse Noord-Zuidbewegingen.

Woord van de voorzitter

De tendens van de internationalisering van het werk vinden we ook terug bij de lezingen die IPIS het voorbije jaar heeft gegeven. Enerzijds leverde IPIS een reeks bijdragen aan activiteiten van organisaties uit het Belgische middenveld gaande van Mouvement Ouvrier Chrétien tot de Universiteit Gent; anderzijds werden de onderzoekers van IPIS uitgenodigd als spreker op evenementen in Parijs, München, Oslo, New York, Addis Abeba en N'Djamena.

IPIS was in 2009 niet alleen meer zichtbaar op het terrein, ook digitaal was het meer aanwezig dan ooit. Eind 2009 bereikte onze Briefing bijna 2000 lezers, meer dan de helft in het buitenland. De bezoekersaantallen op onze website blijven bovendien groeien. Sinds oktober 2009 bezochten elke maand minstens 3500 unieke bezoekers de IPIS-website.

In het licht van het voorgaande wil ik dan ook iedereen van de Raad van Bestuur en het IPIS team danken voor het werk dat het voorbije jaar verricht werd en kijk ik alvast uit naar de resultaten van het werkjaar 2010.

Wivina Demeester-De Meyer
Voorzitter

Ten geleide

Op 30 juni van dit jaar viert de Democratische Republiek Congo 50 jaar onafhankelijkheid. De Congolese regering is er op gebrand om in dit symbolische jaar opnieuw baas in eigen huis te worden, deze keer ten aanzien van de internationale beschermheer MONUC. Ze wil dat dit jaar nog met de terugtrekking van de blauwhelmen van start gegaan wordt en dat ze volledig afgerond is op 30 augustus 2011.

Ondertussen is in internationale kringen de aandacht voor de Belgische ex-kolonie zeker niet verminderd. Enkele 'grote spelers', zoals de Wereldbank, de Verenigde Staten, de Europese Unie en de Verenigde Naties zijn nadrukkelijker aanwezig dan voorheen. De aanpak van problemen rond de exploitatie van Congolese natuurlijke rijkdommen is duidelijk één van de belangrijkste prioriteiten bij de nieuwe projecten die ze lanceren. IPIS zal in 2010 met enkele onder hen samenwerken rond dit thema. Er is immers nog steeds een gebrek aan overzichtelijke informatie, waaronder kaarten, over de exploitatie van en handel in grondstoffen in delen van het immense land.

Ook in België zelf is er een groeiende belangstelling, al staat die waarschijnlijk in rechtstreeks verband met het jubileumjaar. Congominnende journalisten, kunstenaars, organisaties en politici willen zich in 2010 allemaal tonen. IPIS wordt druk geconsulteerd door velen onder hen, zonder dat we daarbij zelf op de voorgrond treden.

In enkele van Congo's buurlanden is 2010 een verkiezingsjaar. Naar aanleiding van de stembusgang deden zich al een aantal gewelddadige incidenten voor en analisten waarschuwen dat de spanningen verder kunnen oplopen. Dit is vooral het geval voor Soedan, waar bovendien tijdens de eerste week van januari 2011 ook nog een onafhankelijkheidsreferendum voor het zuiden wordt gehouden. Anderzijds kan de internationale gemeenschap het zich evenmin permitteren de verdere ontwikkelingen in Burundi, Rwanda en de Centraal-Afrikaanse Republiek uit het oog te verliezen. In het licht van deze spanningen zal IPIS zich in zijn onderzoek meer toeleggen op deze landen. Een toepassing van de mapping-methodologie op conflicten in Zuid-Soedan behoort tot de mogelijkheden voor het najaar van 2010. Ook binnen ons onderzoeksthema wapenhandel zullen we aandacht besteden aan de ruimere Centraal-Afrikaanse context. Zo zullen we bijvoorbeeld meewerken aan de uitwerking van een controlesysteem voor luchttransporten binnen de regio van de Grote Meren.

2010 wordt voor IPIS ten slotte ook een jaar waarin we nog meer in interactie willen treden met onze Afrikaanse collega's. Zo zullen we ons bijvoorbeeld verder toeleggen op de ondersteuning van de onderzoeksactiviteiten van Centraal-Afrikaanse organisaties in het kader van de constructieve dialoog die zij voeren met het Franse bedrijf Areva. Omdat een intensieve uitwisseling met lokale partners bovendien onontbeerlijk is bij de uitvoering van elk onderzoeksproject in Sub-Sahara Afrika, bekijken we de mogelijkheid om in de regio een mobiele IPIS-antenne op te richten.

Steven Spittaels

Directeur ad interim

Missie

IPIS is een onderzoekscentrum dat informatie vergaart, structureert, assimileert en verwerkt tot trainingpakketten, workshops, voordrachten, briefings, dossiers en rapporten. De primaire doelgroep van IPIS zijn gouvernementele, niet-gouvernementele en intergouvernementele ontwikkelingsactoren, bedrijven en wetgevende instanties. Via multiplicatoren als de media, de academische wereld en think tanks bereikt onze informatie ook een breder veld van betrokkenen. In de ruimste zin bestaat onze doelgroep uit alle individuen en organisaties die begaan zijn met vrede, mensenrechten en ontwikkeling in Sub-Sahara Afrika.

Onze 'action research' focust op feiten en niet op theorieën, omdat wij na de fase van diagnose ook oplossingen – werkbare beleidsaanbevelingen, training, capaciteitsversterkende workshops - willen aanreiken die bruikbaar zijn in de praktijk voor onze primaire doelgroep.

Onze onderzoeksactiviteiten zijn toegespitst op drie kernthema's waarrond wij in de loop der jaren een unieke, op veldonderzoek gebaseerde expertise en een uitgebreid netwerk hebben opgebouwd.

Wij brengen feiten aan het licht die in verband staan met de doorgaans ondoorzichtige internationale wapenhandel in en naar onze focusregio. De analyse van die feiten levert inzichten en oplossingen op in/voor de gevolgen van die handel op het vlak van conflict en onderontwikkeling.

Wij doen diepgravend onderzoek naar de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en hebben daarbij bijzondere aandacht voor de problematiek van welvaartsverdeling, slecht bestuur en corruptie, conflictfinanciering en conflictpotentieel, en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Ons kernthema MVO handelt over de rol die de privésector speelt in onze focusregio. Onze jarenlange ervaring leert dat bedrijven zowel een hefboom voor ontwikkeling en vrede kunnen zijn, als een bron van ontwikkelingsongelijkheid en conflict. Onze informatieverstrekking inzake MVO is toegespitst op alle aspecten van duurzaamheid, respect voor de mensenrechten, en de implementatie van zelfregulerende mechanismen en harde wetgeving. Op vraag van onze opdrachtgevers wenden wij onze MVO-expertise ook aan voor het ontwikkelen van methodologieën die ook buiten onze focusregio toepasbaar zijn.

Visie

IPIS wil wereldwijd erkend worden als de referentie bij uitstek inzake het onderzoek naar zijn drie kernthema's: wapenhandel, de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub-Sahara Afrika. Om die reputatie van onmisbare en onafhankelijke draaischijf van informatie waar te maken, streven wij twee doelen na: het uitbreiden van onze unieke terreinkennis die ons onderscheidt van andere onderzoeksinstellingen; het hanteren van de hoogste kwaliteitsstandaarden voor de output van ons onderzoek. IPIS wenst immers zijn op terreinonderzoek gestoelde expertise om te zetten in vormingsactiviteiten, briefings, dossiers en rapporten die uitmunten in objectiviteit, degelijkheid, helderheid en bruikbaarheid. Als pluralistische ngo willen wij ons uitgebreid netwerk en brede expertise ten dienste stellen van organisaties en individuen van alle ideologische en religieuze strekkingen die begaan zijn met vrede, mensenrechten en ontwikkeling in het Zuiden. Zo leveren wij de noodzakelijke kenniscomponent die de basis vormt van elke actie die op vrede en ontwikkeling gericht is. Ons bronnenspectrum van 'grassroot tot elite' in Afrikaanse landen garandeert daarbij het genuanceerde Zuidperspectief dat wij aan bod willen laten komen.

Onderzoeksmethode

De onderzoeksmethode van IPIS houdt het midden tussen een journalistieke en een academische benadering. Met de journalistiek hebben we een sterke focus op het feitelijke gemeen, in tegenstelling tot de eerder theoretische invalshoek van academische research. IPIS gaat echter dieper en grondiger op zijn onderzoeksthema's in dan binnen het journalistieke metier gebruikelijk is. Daarmee komen we dicht bij de onderzoeksjournalistiek en haar graafwerk dat zich uitstrekt tot bronnen buiten het publieke domein.

Onze informatievergaring is een permanente bezigheid en gebeurt via de consultatie van bronnen op het internet, de studie van academische en journalistieke publicaties, de analyse van vertrouwelijke documenten, het bijwonen van colloquia, terreinonderzoek en interviews binnen een uitgebreid netwerk aan contacten dat in de loop van vele jaren werd opgebouwd. Die informatiestroom wordt verwerkt door de onderzoekers en vormt de basis voor de researchprojecten die we uitvoeren voor externe opdrachtgevers en voor onze informatieve dienstverlening aan ontwikkelingsactoren.

Bij de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten die hierboven beschreven worden, maakt IPIS vaak gebruik van twee specifieke vormen van methodologische expertise die we in de voorbije jaren hebben ontwikkeld. Enerzijds werkt IPIS tijdens haar onderzoekswerk vaak samen met lokale organisaties die werkzaam zijn rond dezelfde thematiek. IPIS begeleidt en ondersteunt deze partners bij de uitoefening van de onderzoekstaken die ze op zich genomen hebben. Indien nodig verzorgen we voor hen ook een specifieke vorming. Een doorgedreven uitwisseling is voor beide partners de optimale manier om van elkaar te leren en de capaciteit voor toekomstig onderzoekswerk te vergroten.

Anderzijds maakt IPIS sinds 4 jaar bij verschillende van haar opdrachten gebruik van GIS software als analyse-instrument. Tot nu toe hebben we vooral gedetailleerde geografische informatie gebruikt bij de studie van gewapende groepen en de exploitatie van natuurlijke rijkdommen. Onze ervaringen hieromtrent werden gebundeld in een academisch onderbouwd handboek. Ook binnen onze andere onderzoeksthema's zijn nuttige toepassingen denkbaar. Afhankelijk van de vereisten van onze afnemers, publiceren wij onze rapporten of beperken we ons tot het opmaken van dossiers die enkel voor de opdrachtgever bestemd zijn. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om een dossier dat dient als basis voor een ngo-campagne of voor het uitstippelen van beleidsopties door een overheid. IPIS hecht er het grootste belang aan dat zijn onderzoekswerk ook daadwerkelijke en realistische oplossingen aanreikt voor zijn stakeholders. De analyses in onze dossiers gaan daarom steeds vergezeld van werkbare aanbevelingen die we aftoetsen bij juridische en technische experts en bij beleidsmakers. De aanbevelingen worden gericht aan alle bij het onderzoeksthema betrokken stakeholders. Op vraag van de opdrachtgever ontwikkelen wij ook trainingpakketten, cursussen, workshops en presentaties. IPIS gaat vaak om met gevoelige informatie en streeft daarbij deontologische principes als betrouwbaarheid, kritische zin, objectiviteit en check & double-check na.

Mapping expertise

Studie van conflictmotieven van gewapende groepen in de Centraal-Afrikaanse Republiek

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving:

IPIS publiceerde in februari 2009 een geschreven studie en een reeks digitale kaarten over de drijfveren van gewapende groepen in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Een van de centrale motieven die onderzocht werden is de eventuele verrijking van rebellen door de plundering van natuurlijke rijkdommen. De studie toonde echter aan dat de onveiligheid in het diamantrijke land veroorzaakt wordt door andere factoren zoals macht, etnische tegenstellingen en sociale grieven.

Opdrachtgever:

Het Fatal Transactions netwerk met financiering van de Europese Unie

Output:

Rapport + kaarten 'Mapping Conflict Motives: Central African Republic', http://www.ipisresearch.be/mapping_car.php

Impact:

In Europa bracht het rapport de vergeten kwestie onder de aandacht. Ter plaatse werden de kaarten en tekst door de VN-coördinatie voor humanitaire hulp verspreid onder de verschillende hulporganisaties die het dossier positief onthaalden. De VN zelf kon handig gebruik maken van de geografische data die door IPIS verzameld werden.

Toegang tot EUFOR basis in Birao, Centraal-Afrikaanse Republiek (Foto: S.Spittaels/IPIS)

Mapping expertise

Studie van conflictmotieven van gewapende groepen in de *Province Orientale* van de Democratische Republiek Congo

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving

In het najaar van 2009 voerde IPIS het veldonderzoek uit voor een nieuw rapport en interactieve kaartenreeks in de serie 'Mapping Conflict Motives'. Het rapport, dat zowel de drijfveren van de rebellen als van het regeringsleger in de Province Orientale in de Democratische Republiek Congo bespreekt, werd gepubliceerd in maart 2010.

Opdrachtgever:

Het Fatal Transactions netwerk met financiering van de Europese Unie. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

Rapport + kaarten 'Mapping Conflict Motives: Province Orientale (DRC)', http://www.ipisresearch.be/mapping_orientale.php

Impact:

Publicatie in 2010.

VN konvooi op de weg tussen Bunia en Gety, Ituri, DRCongo (Foto: F. Hilgert/IPIS)

Mapping expertise

Opmaak van een kaart van gemilitariseerde mijnsites in de Kivustreek

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving:

In navolging van een aanbeveling van de VN-expertengroep voor Congo in 2008, gebruikte IPIS zijn mappingervaring in Oost-Congo om een specifieke kaart te publiceren, gebaseerd op nieuwe data, waarop de belangrijkste mijnsites in de Kivu-provincies aangeduid zijn. Voor elk van deze sites hebben we enkele belangrijke gegevens toegevoegd, zoals bijvoorbeeld het aantal aanwezige mijnwerkers en de eigenaarsstructuur. Centraal stond de vraag of de site gecontroleerd werd door soldaten of gewapende groepen. IPIS werkte hiervoor nauw samen met enkele lokale partners die een korte opleiding kregen in het verzamelen van geografische informatie.

Financier:

DFID (Britse Ontwikkelingssamenwerking) in navolging van een aanbeveling van de VN-expertengroep voor Congo.

Output:

Kaart + begeleidende nota 'Interactive map of militarised mining areas in the Kivus', http://www.ipisresearch.be/mining-sites-kivus.php

Impact

De kaart is tot op de dag van publicatie van dit jaarverslag nog steeds de belangrijkste bron met betrekking tot deze problematiek. Enkele sleutelactoren die de data intensief gebruiken zijn MONUC, het Amerikaanse State Department, de Europese Commissie, de Wereldbank, verschillende internationale ngo's en de tinindustrie. IPIS werd uitgenodigd op verschillende fora om haar onderzoeksbevindingen voor te stellen en advies te formuleren.

Breekmolens in de werkplaats van een mineralenhandelaar in Butembo, Noord-Kivu, DRCongo (Foto: S. Spittaels/IPIS)

Mapping expertise

Technische studie met kaarten rond de wisselwerking tussen conflict en milieu in de Congolese oorlogsprovincies

Steven Spittaels (ed.), Filip Hilgert, Jeroen Cuvelier, Ken Matthysen, Peter Danssaert, Elisabeth Caesens, Raf Custers & Jan Cappelle

Omschrijving:

In het kader van haar beleid rond de heropbouw van landen die door een oorlog of ramp werden getroffen, startte UNEP (United Nations Environment Programme) een specifiek programma op in de DRC in 2009. Dit programma wordt geënt op een reeks studies waarvan IPIS er één afwerkt. Nagenoeg het gehele IPIS-team bezocht in het kader van deze studie verschillende regio's van de Democratische Republiek Congo.

Opdrachtgever:

UNEP (Milieuprogramma van de VN)

Output/impact

De lijvige studie werd afgerond in 2009 en wordt gepubliceerd in 2010 wanneer IPIS samen met UNEP het rapport zal voorstellen in Kinshasa.

Goudzoeker in Mongbwalu, Ituri, DRCongo (Foto: S. Spittaels/IPIS)

Mapping expertise

Actualisering van de mapping-studie over Katanga

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving

Bij de aanvang van 2009 publiceerden we voor de Nederlandse ngo NiZa-Action Aid een voorlopig laatste update van de mapping-studie (2007) over de Congolese provincie Katanga. Vier Congolese ngo's gaven input voor deze reeks van opvolgingsstudies.

Opdrachtgever:

Nederlands Instituut voor Zuidelijk Afrika (NiZa). Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

Kaarten + narratieve rapporten op: http://www.ipisresearch.be/updates-katanga.php

Impact:

Omdat ze zo goed als de enige publieke bron was die de mensenrechtensituatie in Noord- en Centraal-Katanga onder de aandacht bracht, heeft deze reeks van studies zeker bijgedragen tot de groeiende belangstelling voor een regio waar nog enkele ernstige veiligheidsproblemen bestaan rond de exploitatie van natuurlijke rijkdommen. Grote internationale organisaties en instituten zoals The Carter Center en SIPRI werken sinds kort ook rond Noord-Katanga en doen hierbij geregeld beroep op de teksten en kaarten van IPIS.

Landschap koperstreek Katanga, DRCongo (Foto: R.Custers/IPIS)

Mapping expertise

Lezingen

Lezing in opdracht van het IOB van de Universiteit Antwerpen 'Motieven achter het conflict in Oost-Congo en de betrokkenheid van Rwanda'
Event: 4x4 OS anders bekeken
Organisator: IOB
Locatie, datum: Antwerpen, 29/01/2009

Lezing 'Quantifying Links between Natural Resources and Conflict in the African Great Lakes'
Event: Workshop on Natural Resources and Armed Conflicts
Organisator: European Commission - Joint Research Centre
Locatie, datum: Ispra (Italië), 08/06/2009

Lezing in opdracht van IFRI 'Cartographier les motivations des conflits dans l'Est de la RDC'
Event: Démocratisation, développement et réformes de gouvernance en République Démocratique du Congo : Le travail de la communauté internationale vu par le bas
Organisator: IFRI
Locatie, datum: Parijs, 12/06/2009

Lezing 'Mapping Conflict Motives in War Areas'
Event: CoCooN (Conflict and Cooperation over Natural Resources in Developing Countries) Matchmaking Meeting
Organisator: Directorate General of International Cooperation of the Netherlands Ministry of Foreign Affairs & The Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO)
Locatie, datum: Addis Abeba (Ethiopië), 15/09/2009

Lezing in opdracht van de International Task Force on Illegal Exploitation and Trade in the Great Lakes Region 'Militarised mining sites in the Kivus'
Event: 3de bijeenkomst van de International task force
Organisator: International Task Force on Illegal Exploitation and Trade in the Great Lakes Region
Locatie, datum: Brussel, 6/10/2009

Kinderen uit de omgeving van Gety (Ituri), dat geteisterd wordt door de FRPI militie, DRCongo (Foto: F.Hilgert/IPIS)

Mapping expertise

Lezingen

Lezing 'Interactive Map of Militarised Mining Areas in the Kivus'
Event: Roundtable 'Towards a best practice of supply chain mapping of conflict minerals'
Organisator: Norwegian Church Aid
Locatie, datum: Oslo, 27/11/2009

Lezing in opdracht van DLR 'Mapping conflicts in war areas'
Event: G-MOSAIC user day
Organisator: Civil Crisis Information and GeoRisks unit DLR
Locatie, datum: München, 30/11/2009

Lezing in opdracht van CCFD Terre Solidaire 'La dimension économique du conflit armé en RDC'
Event: Debat conflictgrondstoffen in de Franse Senaat
Organisator: CCFD Terre Solidaire
Locatie, datum: Parijs, 2/12/2009

Lezing in opdracht van het CIC van de New York University 'The need for mapping mining sites in the East of the DRC'
Event: Workshop en debat Practical Mechanisms to Combat the Militarization of Natural Resources in the DR Congo
Organisator: CIC
Locatie, datum: New York, 4/12/2009

Bijdragen aan tijdschriften, groepspublicaties

Steven Spittaels & Filip Hilgert:

Are Congo's mines the main target of the armed groups on its soil? in: The Economics of Peace and Security Journal, Vol. 4, No. 1 (2009)

Interventie door IPIS op een debat over de aanwezigheid van gewapende groepen op mijnsites in OostCongo, New York 4/12/2009 (Foto: Center on International Cooperation - http://www.cic.nyu.edu/)

Expertise capaciteitsversterking

Begeleiding van Congolese ngo's die werken aan een reeks publicaties rond de exploitatie van natuurlijke rijkdommen

Jan Cappelle

Omschrijving:

IPIS startte in opdracht van een aantal ngo's in het noorden in 2008 een leertraject voor acht Congolese ngo's die zich toeleggen op natuurlijke rijkdommen. Het opzet van dit traject was het onderzoek en de rapportering van de doelgroep te professionaliseren. Om dit doel te bereiken, organiseerde IPIS in 2008 een workshop in Lubumbashi en verzorgden we in 2009 een intensieve begeleiding van elk van de Congolese ngo's.

Financiers/opdrachtgevers:

Stad Antwerpen, 11.11.11, Diakonia (Zweedse ngo), NiZa (Nederlandse ngo) en ACV-CSC Internationale Dienst. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS).

Output:

Zeven van de acht Congolese ngo's schreven een onderzoeksrapport over één van thema's die ze opvolgden. Twee van die rapporten werden gepubliceerd. De andere rapporten werden gebruikt bij onderhandelingen met bedrijven, de Congolese regering en Congolese parlementsleden. http://www.ipisresearch.be/ong-congolaises.php

Impact:

De onderzoekscapaciteit van elk van de Congolese partners werd versterkt. De verhoogde kwaliteit van hun onderzoek versterkte de onderhandelingspositie van de ngo's t.o. de bedrijven en de Congolese overheid.

Overdracht van materiaal voor herbebossing, Province Orientale, *DRCongo (Foto: J. Cappelle/IPIS)*

Expertise capaciteitsversterking

Begeleiding van Centraal-Afrikaanse ngo's bij het opstellen van een studie rond uraniumexploitatie

Jan Cappelle

Omschrijving:

IPIS startte in opdracht van het Nederlandse Cordaid een leertraject voor 13 lokale ngo's en vakbonden in de Centraal-Afrikaanse Republiek. IPIS en Cordaid willen met dit project de werking van de doelgroep professionaliseren opdat die de exploratie naar uranium in het land zou kunnen opvolgen en indien nodig ageren. Deze opdracht werd uitgevoerd in nauwe samenwerking met NiZa-Action Aid.

Opdrachtgever:

Cordaid

Output/impact:

Een interne publicatie die de huidige stand van zaken van het dossier behandelt alsook de gevolgen van uraniumexploitatie.

In 2010 is er, naast de verdere begeleiding van de partners, een publicatiereeks voorzien over de mijnbouw- en milieuwetgeving in het land, de internationale milieu-en mensenrechtenverplichtingen van het land, en de opmaak en controle van milieueffectenrapporten.

Exploratie van uranium, Bakouma, Centraal-Afrikaanse Republiek (Foto: J. Cappelle/IPIS)

Expertise capaciteitsversterking

Begeleiding van een aantal Congolese ngo's die werken rond duurzaam bosbeheer

Jan Cappelle

Omschrijving:

IPIS startte in 2009 een leertraject voor twee Congolese ngo's die zich toeleggen op bosbouwexploitatie in de Province Orientale van de Democratische Republiek Congo. We werken met de partners samen rond een herbebossingsprogramma. Daarnaast worden ze bijgestaan in hun rol als bemiddelaar in een conflict over een exploitatievergunning tussen een bosexploitant en de lokale bevolking.

Financier:

Stad Antwerpen

Impact:

de impact en resultaten kunnen pas beoordeeld worden wanneer het project afloopt in 2010.

Boskap in Province Orientale, *DRCongo (Foto: J. Cappelle/IPIS)*

Expertise capaciteitsversterking

Lezingen

Deelname aan debat 'Zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking'
Event: debat 'Zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking'
Organisator: Stad Antwerpen
Locatie, datum: Antwerpen, 12/10/2009

Modereren van een debat in opdracht van 11.11.11 'Congolese ngo's als sleutel voor beter beheer van natuurlijke rijkdommen'
Event: debat 'Congolese ngo's als sleutel voor beter beheer van natuurlijke rijkdommen'
Organisator: IPIS i.s.m. 11.11.11
Locatie, datum: Antwerpen, 17/12/2009

Leiding workshopsessie in opdracht van Cordaid
Event: workshop rond de stand van zaken van uraniumexploratie in Bakouma
Organisator: IPIS i.s.m. NiZa en Cordaid
Locatie, datum: Bangui (Centraal-Afrikaanse Republiek), 11-13/12/2009

Artisanale diamantdelvers, Kasai, DRCongo (Foto: J. Cappelle/IPIS)

Thema natuurlijke rijkdommen

Onderzoek naar mensenrechtenschendingen nabij mijnsites in Zuid-Kivu, Congo

Raf Custers

Omschrijving:

IPIS voerde samen met een onderzoeker van Amnesty International UK een diepgravend onderzoek uit naar mensenrechtenschendingen in 5 mijngebieden in Zuid-Kivu.

Opdrachtgever:

Amnesty International United Kingdom. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

Een algemeen narratief rapport, deelrapporten met betrekking tot de bezochte mijngebieden en een set van gedetailleerde technische aanbevelingen werden aan AI-UK overgemaakt.

Impact:

AI heeft het eindrapport niet publiek gemaakt maar in het kader van zijn lobbywerk rechtstreeks aan de Congolese regering overhandigd. AI heeft sommige bevindingen wel in latere publieke rapporten verwerkt.

Hachelijk transport nabij Shabunda, Zuid-Kivu, DRCongo (Foto: R. Custers/IPIS)

Thema natuurlijke rijkdommen

Studie over de impact van de financiële crisis op de mijnbouw in Katanga

Jeroen Cuvelier

Omschrijving:

Vanaf het najaar van 2008 werden de gevolgen van de globale financiële crisis ook in Katanga voelbaar. Niet alleen namen de prijzen van koper en kobalt op de internationale markt een forse duik, maar verschillende beursgenoteerde mijnbouwbedrijven moesten bovendien ernstige verliezen incasseren. De bedoeling van deze studie was om een overzicht te geven van de gevolgen van de crisis voor zowel de industriële als de artisanale mijnbouwsector. Het was eveneens de bedoeling om een evaluatie te maken van de maatregelen die door de internationale gemeenschap en de Congolese overheden genomen waren in het kader van de crisisbestrijding.

Opdrachtgevers:

Justice & paix en Fatal Transactions. Met steun de van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

The impact of the global financial crisis on mining in Katanga,
http://www.ipisresearch.be/download.php?id=266

Impact:

De studie kreeg de steun van Fatal Transactions en van het Belgisch Netwerk voor Natuurlijke Rijkdommen. Ze trok de aandacht van ACP-EU en verscheen op IRIN-web.

Elektriciteitsvoorziening Tenke Fungurume, Katanga, DRCongo (Foto: E. Caesens/IPIS)

Thema natuurlijke rijkdommen

Studie over de rol van Belgische traders in de mineralenhandel in Oost-Congo

Raf Custers, Jeroen Cuvelier & Didier Verbruggen

Omschrijving:

Verschillende bronnen, onder meer het VN-expertenpanel in Congo, maakten al gewag van de belangrijke rol die een aantal Belgische bedrijven spelen in de export van coltan en cassiteriet uit Oost-Congo. IPIS poogde die rol verder uit te klaren.

Opdrachtgever:

Broederlijk Delen als partner van Fatal Transactions. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

Het onderzoek resulteerde in de publicatie: Culprits or scapegoats? Revisiting the role of Belgian mineral traders in eastern DRC, http://www.ipisresearch.be/download.php?id=261

Impact:

Het rapport vormde een wezenlijke bijdrage tot het hevige debat tussen het bedrijfsleven en een aantal ngo's over de kwestie van de conflictmineralen uit Oost-Congo. Het onderzoek bevestigde in eerste instantie dat Belgische traders dominant waren als buitenlandse afnemers van ertsen uit Oost-Congo. De grootste Belgische trader, uitvoerig besproken in het rapport, besliste trouwens op het ogenblik van publicatie om zijn aankopen in Oost-Congo tot nader order op te schorten, een beslissing die evenwel los stond van het IPIS-rapport.

Rwandofone creuseurs *in Numbi , Zuid-Kivu, DRCongo (Foto: R. Custers/IPIS)*

Thema natuurlijke rijkdommen

Studie over Afrika's natuurlijke rijkdommen in een mondiaal perspectief

Raf Custers & Ken Matthysen

Omschrijving:

De problematiek van Afrika's natuurlijke rijkdommen vindt steeds meer weerklank in de politieke, zaken- en ngo-wereld. In het debat worden echter vele begrippen vaag of onjuist gebruikt en ontbreekt het aan een correcte feitelijke grondslag. Ter informatie van alle stakeholders deed IPIS onderzoek naar Afrika's plaats in de wereldeconomie en de plaats van zijn minerale rijkdommen daarin (olie/gas, ferro en non-ferro). Tevens hadden we aandacht voor de economische en ontwikkelingsperspectieven van die mineralen, en voor de geopolitieke context waarbinnen hun (toekomstige) exploitatie plaatsvindt.

Opdrachtgever:

Réseau Ressources Naturelles Belge en Fatal Transactions. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output/impact:

Africa's natural resources in a global context, http://www.ipisresearch.be/download.php?id=270

Impact:

De uitgebreide achtergrondstudie werd enthousiast onthaald door belangstellenden uit Europa en Noord-Amerika die verklaarden dat een 'knowledge gap' werd opgevuld.

Houtblokken als energiebron bestemd voor lokaal gebruik in Kindu, Maniema, DRCongo (Foto: K.Matthysen/IPIS)

Thema natuurlijke rijkdommen

Lezingen

Lezing op vraag van Vrede 'Actualiteit in DRCongo'
Event: Vredesraad van de vzw Vrede
Organisatie: vzw Vrede
Locatie: Gent, 13/01/2009

Lezing op uitnodiging van Justice et Paix 'Ressources naturelles, une clé pour comprendre les conflits' – Powerpoint presentatie
Event: pedagogische studiedag leerkrachten (Franstalig) secundair onderwijs
Organisatie: Justice & Paix
Locatie, datum: Université Catholique de Louvain, Louvain-La-Neuve, 19/01/2009

Lezing op uitnodiging van Mouvement Ouvrier Chrétien 'RDCongo, enjeux économiques du conflit' – Powerpoint presentatie
Event: eerste dag van een driedelige seminarie-reeks over 'Les conflits dans la région des Grands Lacs'
Organisatie: Commission Internationale du Mouvement Ouvrier Chrétien
Locatie, datum: Studiecentrum Ter Nood, Overijse, 22/01/2009

Lezing op uitnodiging van de Congo-Werkgroep van Intal 'RDCongo, enjeux économiques du conflit' – Powerpoint presentatie
Event: lezingenreeks voor de leden van Intal
Organisatie: Intal vzw
Locatie: Brussel, 24/01/2009

Lezing op uitnodiging van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Nederland 'Minerals Trade Kivu' – Powerpoint presentatie + Begeleidende nota
Event: Regionale ambassadeursconferentie
Organisatie: Desk 'Sub-Sahara Afrika' van het Ministerie van Buitenlandse Zaken
Locatie: Oegstgeest, 5-6/02/2009

Deelname aan een debat op uitnodiging van Missio 'Is de oorlog in Congo een economische oorlog?'
Event: solidariteitsfeest Together for Peace. Debat geanimeerd door John Vandaele en met Peter Verlinden, senator Els Schelfhout, Hilde Deman.
Organisatie: Missio vzw i.s.m. Mo*Magazine
Locatie: Brussel, 14/02/2009

Lezing [+ vertoning filmdocument 'Mines au Katanga'] op uitnodiging van Collectif Mémoires Coloniales 'Berlin-2, nouveau partage de l'Afrique?'
Event: debatavond met o.a. Guy De Boeck
Organisatie: Collectif Mémoires Coloniales [gelinkt aan CADTM]
Locatie: Brussel, 20/02/2009

Deelname panelgesprek op uitnodiging van Cinema Novo, Brugge 'Mijnsector Katanga'
Event: themadag Katanga met voorstelling film Bram Van Paesschen en 'Katanga Business' van Thierry Michel
Organisatie: Cinema Novo filmfestival
Locatie: Brugge 14/03/2009

Deelname aan Congo-conferentie tijdens week van de Internationale Solidariteit in Charleroi
Event: Congo-conferentie met Colette Braeckman en de films 'Cri d'alarme du Kivu' (Raf Custers), 'Du sang sur mon portable' (Patrick Leforestier).
Organisatie: FGTB, Immigrantenorganisatie GRIC, La Braise
Locatie: Cinema Le Parc, Charleroi, 24/03/2009

Thema natuurlijke rijkdommen

Lezingen

Deelname aan persbriefing, op uitnodiging van de filmer Thierry Michel naar aanleiding van de release van zijn film 'Katanga Business'
Event: uitgebreide persbriefing door experten. Met Louis Michel, de geologen Thierry De Putter en J.-P. Tshibangu, Pierre Verjans en Raf Custers.
Organisatie: MDCommunication, Cinéart i.o.v. Thierry Michel
Locatie: RMD, Brussel, 25/03/2009

Lezing in opdracht van leerkrachten aardrijkskunde Oost-Vlaanderen
Event: filmvoorstelling 'Katanga business' van Thierry Michel
Organisator: Leerkrachten aardrijkskunde Oost-Vlaanderen
Locatie, datum: Gent, Studio Skoop, 6/05/2009

Lezing in opdracht van AVRUG (Afrika-vereniging van de Universiteit Gent), 'Van groeve tot grens'
Event: Film-club Film Plateau
Organisator: AVRUG
Locatie, datum: Gent, 28/10/2009

Lezing in opdracht van de KU Leuven, Departement Antropologie, Masteropleiding Antropologie
Event: cursus 'Culture, ecology & development'
Organisatoren: Filip De Boeck & Ann Cassiman (CADES, Departement Antropologie, KU Leuven)
Locatie, datum: Leuven, 3/12/2009

Lezing in opdracht van het Belgisch Netwerk Natuurlijke Rijkdommen
Event: hoorzitting Europees Parlement: 'Natural resource curse in Central Africa: can the EU contribute to fairer economic relations?'
Organisatoren: Belgisch Netwerk Natuurlijke Rijkdommen, Isabelle Durant (europarlementslid Ecolo)
Locatie: Brussel, 9/12/2009

Houtskool in het Kahuzi-Biega Park, DRCongo (Foto: R. Custers/IPIS)

Thema wapenhandel/veiligheid

Studie over de betrokkenheid van Zimbabwe bij wapentrafiek ter illustratie van lacunes ATT

Peter Danssaert
(& Brian Johnson-Thomas)

Omschrijving:

IPIS helpt OXFAM USA & Amnesty International bij het ijveren voor een allesomvattend wapenverdrag (Arms Trade Treaty-ATT) door het aandragen van voorbeelden die de noodzakelijkheid hiervan aantonen. China, de Verenigde Staten, Zimbabwe en andere landen hebben twijfels bij een ATT dat staten zou verplichten om risicovolle wapenoverdrachten – waarbij het risico bestaat dat de wapens zullen worden gebruikt bij ernstige schendingen van internationaal humanitair recht – tegen te houden.

Opdrachtgever:

Oxfam USA en Amnesty International (Internationaal Secretariaat). Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS)

Output:

Enkele bevindingen met betrekking tot Zimbabwe werden gepubliceerd in een publiek rapport. http://www.ipisresearch.be/download.php?id=264

Impact:

De resultaten werden gebruikt door de Arms Control Campagne in de 'Global Week of Action' (15 – 21 juni 2009) naar aanloop van de Tweede Sessie van de 'Open Ended Working Group' op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties (13 - 17 juli 2009).

Rights Not Guns for Zimbabwe (Foto: www.controlarms.org)

Thema wapenhandel/veiligheid

Onderzoek naar wapenleveringen aan de strijdende partijen in de bezette Palestijnse gebieden

Peter Danssaert

Omschrijving:

Bij de aanvang van 2009 volgde IPIS in opdracht van Amnesty International de wapenleveringen op in de bezette Palestijnse gebieden.

Opdrachtgever:

Amnesty International

Output/impact:

Amnesty gebruikte de gegevens uit het IPIS onderzoek in zijn lobby- en campagnewerk rond het thema. De informatie werd o.a. gebruikt in het persbericht dat opriep tot een wapenembargo tegen beide strijdende partijen:
Israel/Occupied Palestinian Territories: Gaza conflict - full arms embargo vital as US munitions reported on way to Israel,
http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE15/012/2009/en, (14 januari 2009)

Daarnaast werd ook informatie die door IPIS werd aangeleverd gebruikt in het rapport:
Fuelling conflict: Foreign arms supplies to Israel/Gaza
http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/israeloccupied-palestinian-territories-gaza-conflict-full-arms-embargo-v (23 februari 2009)

Ook in verdere persberichten werd verwezen naar onderzoek dat uitgevoerd werd door IPIS.

7.62x39mm munitie (USSR, 1975) (Foto: P. Danssaert/IPIS)

Thema wapenhandel/veiligheid

Studie over het internationale regelgevende kader inzake luchttransporten van militair materieel

Peter Danssaert
(& Sergio Finardi)

Omschrijving:

IPIS onderzoekt de implementatie van bestaande regulerende mechanismen voor het vervoer door de lucht van militair materieel. Een aantal uitgebreide recente voorbeelden zijn in de studie opgenomen.

Opdrachtgever:

De Italiaanse ngo 'TransArms Europe'

Output/Impact:

Het onderzoekswerk zal resulteren in een rapport dat gepubliceerd wordt in de eerste helft van 2010.

Onderzoek naar de omzeiling van het VN wapenembargo tegen Noord-Korea

Peter Danssaert
(Sergio Finardi &
Brian Johnson Thomas)

Omschrijving:

Samen met enkele andere vorsers, onderzocht IPIS de ware toedracht achter een verdachte vlucht afkomstig uit Noord-Korea.

Output:

From deceit to discovery: The strange flight of 4L-AWA,
http://www.ipisresearch.be/download.php?id=284

Impact:

Het onderzoeksrapport kon rekenen op een erg grote belangstelling van de internationale pers en de VN-expertengroep voor Noord-Korea.

Thema wapenhandel/veiligheid

Vergelijkende studie van de Communautaire Algemene Vergunning vs. License Exceptions

Jan Cappelle

Omschrijving:

IPIS vergeleek een voorstel van Europese Communautaire Algemene Vergunning van dual-use goederen met het 'License Exceptions' systeem in de Verenigde Staten. De dienst Wapenhandel van het Vlaamse Gewest bestelde deze opdracht naar aanleiding van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van 2010.

Opdrachtgever:

Universiteit Antwerpen

Dienst Wapenhandel van het Vlaamse Gewest, via de Universiteit Antwerpen

Output:

Exceptions in dual-use export licenses, http://www.ipisresearch.be/download.php?id=290

Impact:

Het document wordt intern door het Vlaamse Gewest gebruikt.

Logo Belgisch voorzitterschap Europese Unie

Thema wapenhandel/veiligheid

Bijdragen aan tijdschriften, groepspublicaties

Peter Danssaert & Sergio Finardi:
Un cargo di morte. Quella nave di bombe per la guerra d'Israele,
in: Il Manifesto, 20/01/2009.

Peter Danssaert & Sergio Finardi:
C'è il fosforo bianco, in: Il Manifesto, 01/04/2009.

Peter Danssaert & Sergio Finardi:
Cieli neri d'Africa,
in: Il Manifesto, 23/06/2009.

Peter Danssaert & Brian Johnson-Thomas:
Illicit brokering of SALW in Europe: lacunae in Eastern European arms control and verification regimes,
in: Disarmament Forum, 2009, issue 3.

BMD-2 Infantry Fighting Vehicle , VTTV-Omsk-2009, VIII Exhibition of Military and Equipment, Technologies and Armament (2-6 June 2009) (Foto: P. Danssaert/IPIS)

Thema
maatschappelijk verantwoord ondernemen

Studie over de beleidspraktijk van FINEXPO en de Delcrederedienst in vergelijking met de EURODAD principes voor verantwoorde financiering

Jan Cappelle

Omschrijving:

IPIS vergeleek in 2008 het beleid van de Nationale Delcrederedienst en FINEXPO met de EURODAD 'Principles on Responsible Financing'. Het rapport geeft een overzicht van de structuur van beide overheidsinstellingen, de betrokkenheid van de verschillende Belgische overheden, de contractuele afspraken met hun klanten en het milieu- en sociaal beleid.

Opdrachtgevers:

11.11.11 en CNCD

Output:

Dossier: 'An analysis of FINEXPO's and Ducroire/Nationale Delcrederedienst's support practices in comparison to the EURODAD Principles on Responsible Financing',
http://www.ipis-research.be/download.php?id=260

Impact:

In samenwerking met IPIS stelden de opdrachtgevers een voorlopige versie van het rapport voor op een seminarie, waar de belangrijkste bevindingen in het rapport werden besproken met de vertegenwoordigers van de Nationale Delcrederedienst, FINEXPO en de Belgische overheden. Het werk van IPIS over de werking van beide instellingen is ook het parlement niet ontgaan. IPIS stelde in 2008 haar analyses van het beleid van beide instellingen voor op een hoorzitting in de Senaat.

Het finale rapport werd in april 2009 gepubliceerd. Verschillende parlementsleden hanteerden dit rapport in verder parlementair werk ter zake.

Foto: Koper- en kobaltproductie, Big Hill project, Katanga, DRCongo (J. Cappelle/IPIS)

IPIS Briefing

De manier waarop informatie vergaard wordt in 2009 is niet meer te vergelijken met de manier waarop dit gebeurde bij de oprichting van IPIS in 1981. Er circuleert zoveel informatie dat het niet langer een kunst is om informatie over iets op te sporen, dan wel om de juiste en meest recente uit te zoeken.

Daarom tracht IPIS sinds juni 2008 in een briefing wekelijks een exhaustief overzicht te geven van de relevante berichtgeving uit betrouwbare bronnen over natuurlijke rijkdommen en wapenhandel/ veiligheid in het Afrikaanse Grote Merengebied (DR Congo, Rwanda, Burundi en Oeganda). De briefings worden samengesteld op basis van een systematische scanning van websites van media, ngo's, multilaterale en gouvernementele instellingen en onderzoekscentra. Verder wordt er ook informatie opgenomen uit andere briefings/nieuwsbrieven en uit publicaties aangekocht voor de gespecialiseerde IPIS-werkbibliotheek.

De IPIS Briefing wordt wekelijks naar een groep van meer dan 1850 geadresseerden gestuurd. Deze groep omvat onder andere tal van Belgische, Europese, Afrikaanse en internationale ngo's en instellingen, VN agentschappen, academici en politici. IPIS wil hen bijstaan in de tijdverslindende taak van infovergaring en –ordening.

We ontvangen regelmatig reacties van onze doelgroep en die zijn steevast positief. Ook de eerste resultaten van een lopende evaluatieoefening van deze dienst wijzen er op dat de gebruikers het initiatief positief onthalen.

Alle briefings zijn te vinden op de IPIS website, http://www.ipisresearch.be/weekly-briefings.php?&lang=nl. Daarnaast worden de briefings wekelijks verzonden naar de IPIS mailinglijst, waarop u zich kan inschrijven via volgend adres: http://www.ipisresearch.be/newsletter.php. Tot slot wordt de briefing ook elke week aangekondigd op de portaalsite van 11.11.11.

In de briefings worden eveneens de laatste IPIS-publicaties, nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek en lezingen van IPIS-onderzoekers aangekondigd.

Deze dienst wordt mogelijk gemaakt dankzij de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS).

DE BELGISCHE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

Sporadische aankomst van een trein in Kindu, Maniema, DRCongo (Foto: K. Matthysen/IPIS)

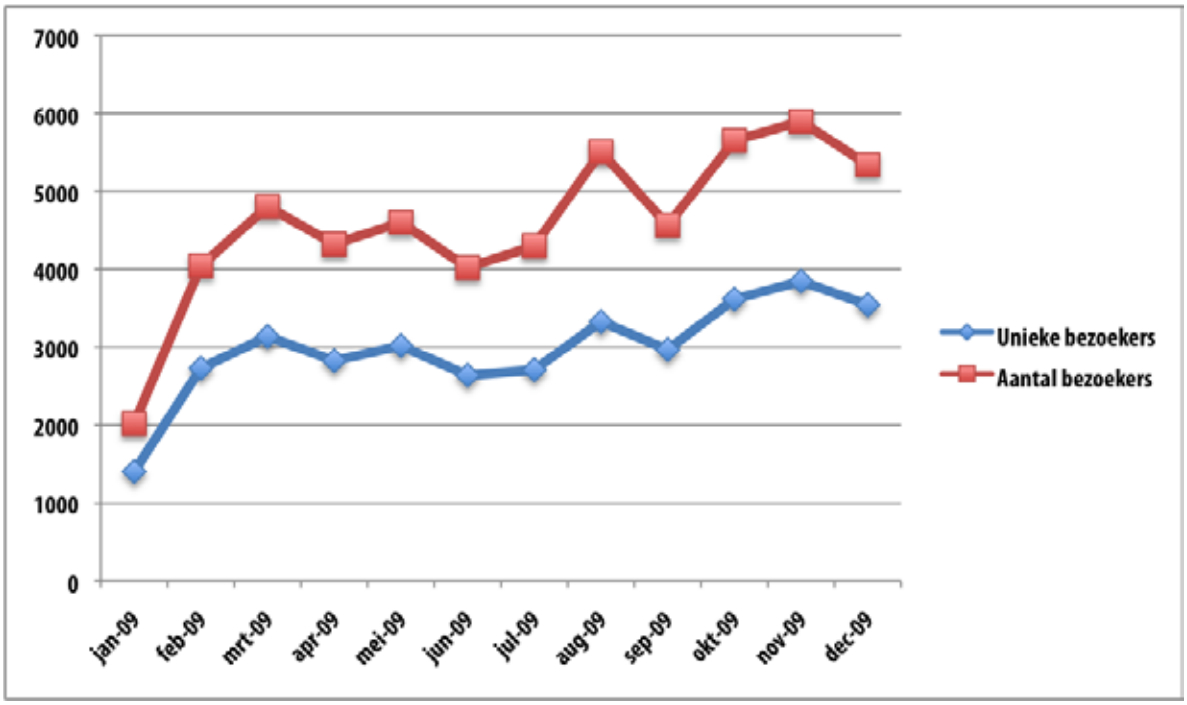

Website

IPIS publiceert alle onderzoeksresultaten van publieke opdrachten op zijn website. Dit elektronische platform heeft het gebruik van milieuonvriendelijk drukwerk nagenoeg overbodig gemaakt. Met uitzondering van dit jaarverslag worden IPIS-rapporten, onder eigen uitgave, niet meer afgedrukt.

De IPIS website wordt steeds meer bezocht. Ook in 2009 was er een duidelijke groei van de bezoekersaantallen. Het dagrecord werd gevestigd op 21 december met 421 unieke bezoekers.

Bezoekersaantallen website

De pagina's die het drukst bezocht worden zijn de downloadpagina's. Zij staan steevast op de eerste plaats in de rangschikking. Bezoekers surfen dus vooral op onze website om er bepaalde publicaties te raadplegen. Wanneer bezoekers via een externe pagina op de IPIS website terechtkomen gebeurt dat het vaakst via www.reliefweb.int, een website van de Verenigde Naties die informatie ter beschikking stelt van humanitaire organisaties.

Naast onze publicaties bevat de IPIS website ook informatie over de organisatie en onze medewerkers. Alle informatie kan geraadpleegd worden in twee talen: Nederlands en Engels.

Bibliotheek

De thematische indeling van de bib volgt de kernthema's van ons onderzoek: wapenhandel/veiligheid, exploitatie van natuurlijke rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in sub-Sahara Afrika. Daarnaast is er een sectie met algemene (politiek, geschiedenis,…) en referentiewerken.

Om aan het geïnteresseerde publiek toch de kans te geven onze collectie te consulteren, is de bib toegankelijk tijdens kantooruren. Bezoekers dienen daarvoor een afspraak te maken en krijgen zo de kans zich persoonlijk te laten begeleiden door een van onze onderzoekers.

Overzicht ontsluiting

	2005	2006	2007	2008	2009
Artikel + PDF	1314	850	553	762	2473
Boek	578	139	68	93	60
Brochure	9	9	573	0	0
Totaal	1901	989	1194	855	2533

Lopende tijdschriften

- Africa Confidential
- Africa Energy Intelligence
- Africa Mining Intelligence
- Arms control today
- Disarmament diplomacy
- Jane's defence weekly
- Jane's international defence review
- Jeune Afrique
- Keesings historisch archief
- La lettre du continent
- Netherlands quarterly on human rights
- NJCM bulletin
- Strategic survey
- The military balance
- Vrede en veiligheid

Impact:

De collectievorming is het werk van onze onderzoekers en vormt een essentiële component van hun informatievergaring. De aangekochte en verzamelde publicaties worden door hen permanent verwerkt en dragen zo bij tot de uitbouw van onze expertise.

IPIS in de pers

17/01/09: Recht van antwoord, in: De Morgen.

03/04/09: Katanga na de crisis, in: De Standaard.

02/05/09: La mondialisation en 57 facettes: un grand voyage dans la petite famille du diamant, op: Radio France: http://sites.radiofrance.fr/chaines/franceculture2/emissions/sur_docks/fiche.php?diffusion_id=72541

20/05/09: Belgian NGOs track traders in Kivu, in: Africa Mining Intelligence

07/09: Zimbabwe rapport, op: SW Radio Africa. http://www.swradioafrica.2bctnd.net/07_09/dd140709.mp3

12/07/09: Weapons flowing in and out of Zimbabwe, in: IOL.

21/12/09: Arms seized were Iran bound, in: Wall Street Journal.

21/12/09: Silah yüklü uçak İran'a gidiyordu' iddiası, op: CNNTURK.com

21/12/09: Seized NKorean weapons were bound for Iran: report, in: Hindustan Times

21/12/09: Senjata Korut yang Disita Bertujuan ke Iran, in: Republika Online

21/12/09: Seized N.Korean weapons were bound for Iran: report, op: france24.com

21/12/09: North Korea weapons plane 'was heading to Iran', in: Times Online

21/12/09: Iran là đích đến của vũ khí Triều Tiên bị tịch thu, op: Vietnamnet

21/12/09: WSJ: Арестованный в Таиланде Ил-76 летел в Тегеран, op: BFM.ru

21/12/09: Les 30 tonnes d'armes nord-coréennes saises en Thaïlande étaient destinées à l'Iran, in: Belga

21/12/09: Thaïlande: les armes nord-coréennes étaient destinées à l'Iran, in: AFP

21/12/09: Wapenvliegtuig Bangkok volgde 'erg vreemde' route, in: De Morgen

22/12/09: Police fail to link Bout to seized arms, in: Bangkok Post

22/12/09: Iran là đích đến của máy bay IL-76 chở vũ khí?, op: baodatviet.com

22/12/09: Máy bay chở vũ khí bị bắt giữ ở Bangkok: Đích đến cuối cùng là Iran?, op: laodong.com

22/12/09: North Korean Arms Plane Creates Paper Trail to Hong Kong Firm, op: Bloomberg.com

22/12/09: Hong Kong Firm Leased Plane Carrying Weapons, in: The Wall Street Journal

22/12/09: 태국국 억억류류 북북한한 무무기기 수수송송기기, 실실체체 임임대대계계약약자자 파파악악 어어려려워워 op: www.voanews.com

22/12/09: Weapons Probe Hits Aircraft's Lease Firm, in: The Wall Street Journal

22/12/09: Police fail to link Bout to seized arms, in: Bangkok Post

23/12/09: Destination of Arms Seized by Thais Is a Mystery, in: The New York Times

23/12/09: Iran denies links with seized N Korean weapons, op: mizzima.com

23/12/09: DISITA DI BANGKOK ; Senjata dari Korut Ternyata untuk Iran, op: www.kr.co.id

23/12/09: North Korea turns to air smuggling, in: Associated Press

23/12/09: Azərbaycanı oyuna çəkmək istəyirlər: in, op: ekspress.az

29/12/09: Azərbaycanı silah alverində suçlamaq istəyirlər, op: tezadlar.az

2009: Seized N.Korean weapons were bound for Iran: report, in: AFP

2009: Waffenlieferung aus Nordkorea offenbar für Iran bestimmt, in: AFP

2009: Des armes nord-coréennes saisies en Thaïlande partaient pour l'Iran, in: The Canadian Press

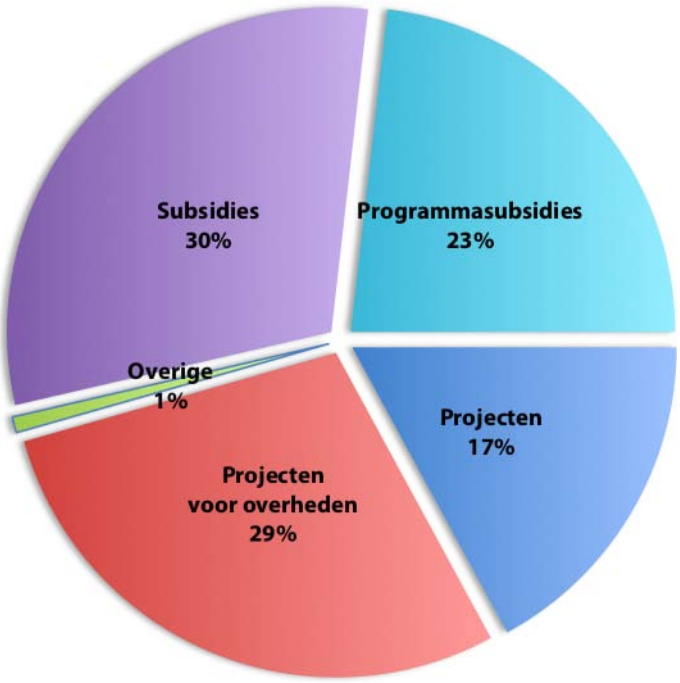
2009: Иран отрицает свою причастность к задержанному в Таиланде ИЛ-76, op: vestikavkaza.ru

2009: Weapons-carrying cargo plane headed for Sri Lanka, op: apnews.com

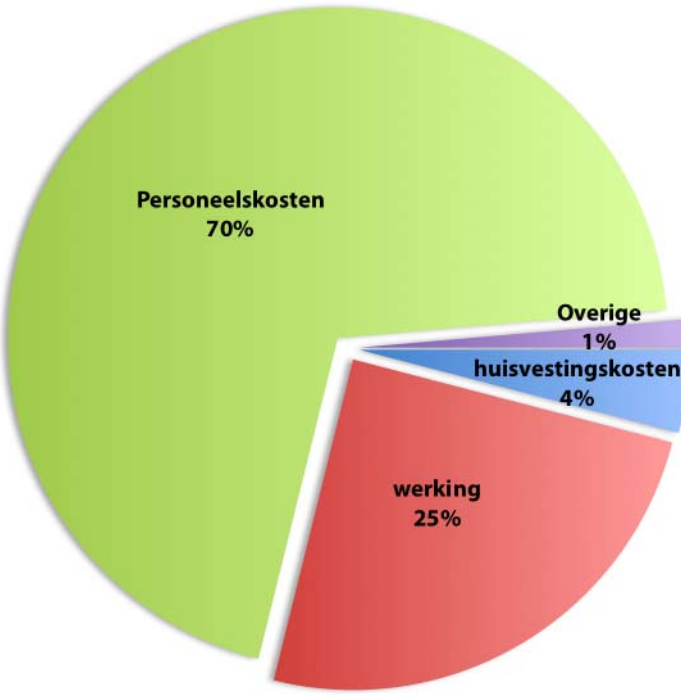
Financiën

IPIS vzw	Resultatenrekening 2009
Omzet	610.245 €
Projecten	104.179 €
Projecten voor overheden	174.051 €
Programmasubsidies	141.497 €
Subsidies	185.708 €
Overige	4.810 €
Uitgaven	605.609 €
Huisvestingskosten	24.502 €
Werking	150.373 €
Personeelskosten	422.470 €
Afschrijvingen	8.010 €
Overige	254 €
Bestemde fondsen	5.927 €

Omzet

Uitgaven

IPIS vzw	Balans 31/12/2009
Totaal actief	170.412 €
Vaste activa	10.876 €
Vlottende activa	159.488 €
Totaal passief	170.412 €
Eigen vermogen	89.396 €
Schulden	81.116 €

Opdrachten 2004-2008

2008

Wapenonderzoek
Voor: VN-Expertenpanel DRCongo

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – Centraal-Afrikaanse Republiek
Gefinancierd door: Europese Unie

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – updates Katanga
Voor: Netherlands Institute for Southern Africa

'Afghanistan - arms proliferation fuels further abuse'
Voor: Amnesty International

'Blood at the Crossroads: Making the Case for an Arms Trade Treaty'
Voor: Amnesty International

Studie rond het werkdomein van het Belgische nationale exportkredietagentschap (Delcrederedienst)
Voor: ngo 11.11.11

Lobbypaper over de VN en het Kimberley Proces
Voor: Fatal Transactions

'Towards a Sustainable Cocoa Chain: Power and possibilities within the cocoa and chocolate sector'
Voor: Oxfam International

'From conflict resources to sustainable development, Memorandum by Fatal Transactions on the European Union\'s contribution to natural resource management in Africa'
Voor: Fatal Transactions

'Two submissions to the European Investment Bank'
Voor: Fatal Transactions

Capaciteitsversterking van Congolese ngo's die werken rond natuurlijke rijkdommen
Voor: 11.11.11, NIZA, Stad Antwerpen, Diakonia

'Analysis of Finexpo and Ducroire/Delcredere's practices in the light of EURODAD principles on responsible financing'
Voor: 11.11.11, CNCD

Study on the biomass/palmoil sector
Voor: Greenpeace

Study concerning Chinese weapons in Darfur
Voor: Panorama – British Broadcasting Corporation

2007

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – Oost-Congo
Voor: Fatal Transactions

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten - updates Katanga
Voor: NiZa

Study concerning the Tenke Fungurume mining project in the DRCongo
Voor: ngo's Diakonia en SwedWatch

Study concerning arms trade in and to Sudan
Voor: Amnesty International - International Secretariat

Study concerning policy options of the European Commission with regard to anti-proliferation of firearms and explosive materials in Africa
Voor: Gruppo Soges (consultancy)

Study concerning arms transfers to Africa, Asia and South America, and on the desirability of an international treaty on arms trade
Voor: Amnesty International - International Secretariat '

Study into arms imports in Pakistan
Voor: Amnesty International - International Secretariat

Studie rond de milieu- en sociale normen van Europese exportkredietverzekeringsbedrijven
Voor: ngo 11.11.11

Studie rond het werkdomein van het Belgische nationale exportkredietagentschap (Delcrederedienst)
Voor: ngo 11.11.11

Samenstelling van een mensenrechtencursus voor bedrijven die commerciële relaties hebben met Afrikaanse landen
Gefinancierd door: Stad Antwerp

Opdrachten 2004-2008

2006

Study into the legislation and the practical approach adopted by financial institutions concerning the supply of products and services to arms exporting companies

Study into human rights obligations of private financial institutions
Voor: BankTrack

Studie van wapenexport vanuit het voormalige Joegoslavië

Studie van Vlaamse export en transit van wapens, het Vlaamse vergunningsbeleid ter zake en de wapenwetgeving in Europese landen
Voor: Vlaams Vredesinstituut

Study into the role of Uganda in the Congolese civil war
Voor: Amnesty International, IANSA campaign.

Studie rond de visualisering van conflictmotieven op geografische kaarten
Gefinancierd door: Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken en Europese Unie

Studie van de financiële aspecten van grote mijnprojecten in Katanga, DRC
Voor: Broederlijk Delen

'Interests of Congolese politicians in the mineral industry in the DRC'
Voor: Fatal Transactions.

2005

'Wapentrafiek in het Grote Merengebied: Tanzanië'
Voor: Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken

'Interests of Congolese politicians in the mineral industry in the DRC'
Voor: Fatal Transactions.

Training package for monitoring arms embargo
Voor: MONUC, gefinancierd door de Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Contractonderzoek: 'Arms flows from the Middle East'
Voor: Amnesty International.

Contractonderzoek: 'Arms procurement Central Africa'
Voor: Amnesty International and Raid.

'Civil society activity on disarmament in Europe and Brazil'
Voor: publication IPIS.

Contractonderzoek: 'DRC: Arming the East'.
Voor: Amnesty International.

'Colombia - Development education'
Gefinancierd door: Vlaams Ministerie voor Buitenlands Beleid.

2004

'Colombia: Ecomujer –Cartografie de la Esperenza I/b: Peace building and preventive diplomacy'
Gefinancierd door: Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken

Contractonderzoek: 'Violation of the UN-weapon embargo against East-Congo'
Voor: All Party Parliamentary Group on the Great Lakes Region & Genocide Prevention (APPG) House of Commons, UK.

'European Arms Exports to Latin America'
Voor: publication IPIS-publicatie.

'EU Policies towards the Colombian Conflict'
Voor: United Nations University – Comparative Regional Integration Studies.

'Containing arms trafficking to the South: European arms export laws vs. facts set in a Latin American context'
Voor: IPIS-publicatie.

'Arms for Macondo'
Voor: publicatie 'Noord-Zuid Cahier'.

'Colombia: Ecomujer –Cartografie de la Esperenza I/a: vredesopbouw en preventieve diplomatie'
Gefinancierd door: Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Lessen in samenwerkingsontwikkeling- over het gewapend conflict in Sierra Leone en illegale exploitatie en handel in bloeddiamanten
Voor: AROSA (Adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking Antwerpen).

IPIS team

www.ipisresearch.be

Het IPIS team bestond in 2009 uit volgende medewerkers:

Directie:

Directeur: Didier Verbruggen
didier.verbruggen@ipisresearch.be

Directeur ad interim: Steven Spittaels
steven.spittaels@ipisresearch.be

Administratie:

Anne Hullebroeck
anne.hullebroeck@ipisresearch.be

Jeanine Doublet (bibliotheek)
jeanine.doublet@ipisresearch.be

Researchers:

Peter Danssaert
peter.danssaert@ipisresearch.be

Jeroen Cuvelier
jeroen.cuvelier@ipisresearch.be

Jan Cappelle
jan.cappelle@ipisresearch.be

Raf Custers
raf.custers@ipisresearch.be

Filip Hilgert
filip.hilgert@ipisresearch.be

Ken Matthysen
ken.matthysen@ipisresearch.be

Stagiairs:

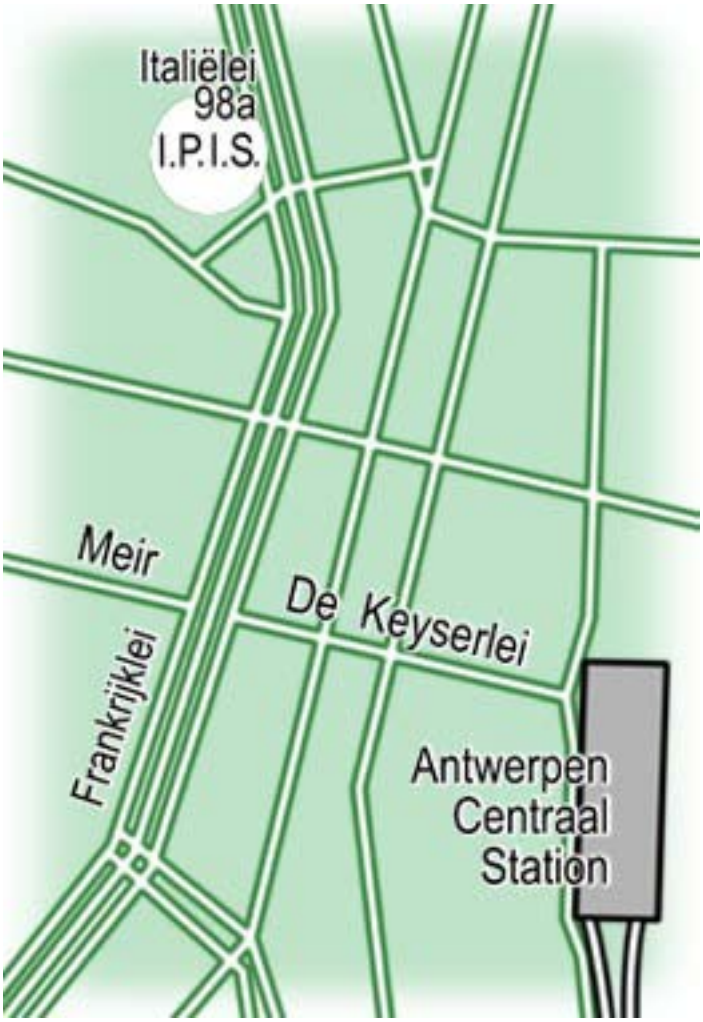
Simon Uytendaele
Elisabeth Caesens

Contact

IPIS vzw
Italiëlei 98a
2000 Antwerpen

Tel.: ++32(0)3/225.00.22
Fax: ++ 32(0)3/231.01.51
info@ipisresearch.be
www.ipisresearch.be

Colofon

Redactie: Steven Spittaels
Lay-out: Anne Hullebroeck

2010/4320/